

Co-creation: At åbne op og få mere igen

Fra Ålborg til Horsens gennem Århus over Odense og København, har vi på tværs af otte biblioteker på de videregående uddannelser arbejdet med at skabe, kreere og producere e-læring i samarbejde med studerende og tilknyttede forskere.

Af Karen Harbo, kaha@kb.dk og
Christian H. Hansen, chhh@kb.dk

Vi har åbnet for maskinrummet og sat biblioteksfagligheden i spil i mødet med brugernes erfaringer og ressourcer. I troen på at mødet mellem brugere og bibliotek skaber kvalitetsprodukter. Dette er gjort med begrebet co-creation som fælles ide og metode på tværs af landets projektdeltagere stærkt inspireret af ekstern konsulent Christian Tang Lystbæk.

Co-creation kan siges at indeholde en grundpræmis. En grundpræmis om, at brugerne har ressourcer, der er relevante for bibliotekerne og at bibliotekerne gerne vil benytte disse ressourcer. Det er en metode til at forstå brugerne, involvere dem og åbne biblioteket for omverdenen og ikke altid tro, at man kender svarene på forhånd. Det handler om aktiv involvering, at synliggøre fagligheden, ejerskab, at lytte og troen på fælles innovation.

Rekruttering af brugere på tværs af landet har været mange; fra åben

rekruttering i biblioteksrummet, opslag på sociale medier, til biblioteket som case ved større eksamensprojekter. Hvorefter arbejdsmetoder som workshops, brainstorming og co-design, med inspiration de eksterne konsulenter Marianne Lykke og Ulla Konnerup, har udfoldet kreativiteten mellem biblioteksansatte og studerende, og har skabt rum og mulighed for at gå fra ide til færdigt produkt.

Den aktive involvering og mødet mellem brugere og bibliotek har bidraget til nye udviklingsprocesser og taget e-læringsprodukterne nye steder hen. Som Lektor Trine Schreiber påpeger i slutevalueringen, så er der kommet mange forskellige ting ud af projektet som: Podcast om akademisk praksis, app omkring kildekritik, e-læringsforløbet træn din database, undervisningskurser med nyt indhold, farverige kampagner, animationsvideoer og videoer der åbner for biblioteksrummets muligheder.

Nu går projektet på hæld, og vi har derfor været rundt blandt projektdeltagerne, og talt med alle fra biblioteksleder, projektdeltager, studerende til den eksterne konsulent for at få sat lys på, hvad et nyt fokus som co-creation har betydet for dem, og hvilke muligheder de ser:

INTERVIEW MED
Thomas Vibjerg Hansen
Chefkonsulent,
Aalborg Universitetsbibliotek

Hvad har din organisationen fået ud af at deltage?

Jeg har i rollen som afdelingsleder på Aalborg Universitetsbibliotek fulgt projektet gennem de lokale AUB case-aktiviteter, og deltaget i projektets netværksmøder, hvor projektets aktører, bibliotekernes ledere og medarbejdere samt interessenter er mødtes til drøftelse af projektets fokusområder.

Projektet har givet min organisation viden om og erfaring med udvikling

af digitalt læringsdesign, herunder konkret anvendelse af nye digitale formater og værktøjer. Ligesom det har lært os, hvordan vi kan arbejde med co-creation processer, så vi åbner for at samskabe vores undervisning og services med studerende og andre brugere. Det forhold, at der indenfor rammerne af projektet skulle iværksættes konkrete kompetenceudviklingstiltag af kolleger i projektkonsortiets biblioteker skabte i AUB et lokalt engagement, som synes bæredygtigt. Vores projektdeltagere, Helle Brink og Tina Andersen, arrangerede i den første uge af december 2018 en co-creation week, hvor mindre daglige events involverede alle bibliotekets medarbejdere på forskellig vis. Her skabtes et idekatalog for et videre arbejde med co-creation i vores organisation.

Jeg anser det også for en styrke, at projektet bygger videre på udvikling fra det forrige DEFFelearning projekt – og at det er lykkedes i begge projekter at udvikle stærke faglige netværk på tværs af FFU bibliotekssektoren. Faglige netværk, som viser sig bæredygtige, også efter projekternes afslutning.

Har du noget bud på, hvordan co-creation skaber værdi til bibliotekerne?

Det er ikke nyt, at vi ønsker at invitere vores brugere indenfor, tidligere projekter har sat fokus på vigtigheden af det, bl.a. DEFF projektet Brugerkaravanen (2009-10), men det er nyt, at vi åbner for medproduktion af vores services. Her sætter vi vores biblioteks-faglighed i reelt spil med brugernes faglighed, går lige lidt længere end vi tidligere har gjort, når vi fx har taget UX metoder i brug. Her åbner vi os for vores brugeres ekspertise. Omvendt kan vi ved at gøre det også blive skarpe på, hvor vores egen ekspertise er – og få gjort brugerne opmærksomme på det. Hvis vi bidrager med det bedste fra begge sider, øger vi kvaliteten af det færdige resultat. Co-creation er ikke alene en metode, men et mindset, som

ændrer perspektivet på den måde, vi arbejder og skaber biblioteksservices på. Co-creation kan som sådant også anvendes i strategisk ledelsesøjemed.

Er det noget din organisation vil arbejde videre med?

Aalborg Universitetsbibliotek vil fortsat prioritere arbejde med co-creation, hvor det kan styrke vores services. Det gælder fx de pædagogiske opgaver, vi løser ift. Aalborg Universitets læringsmiljø, herunder det virtuelle, vores tilrettelæggelse af rammer for fysisk studiemiljø og af vores web. Det ovenfor nævnte co-creation idekatalog skabt i løbet af Co-creation week skal tages i brug – ikke mindst i arbejdet med den forestående flytning og indretning af biblioteket i nye lokaler.

INTERVIEW MED

Ulla Buch Nilson,
Bibliotekar, VIA Bibliotek,
Campus Horsens

Produkt: Animationsvideo:
'The Key to Knowledge'

Hvordan har det været at være med i co-creation projektet?

Jeg synes, det har været super spændende. Særligt to ting. Det første er, at jeg har fået lov at arbejde i dybden hjemme i praksis sammen med mine kolleger Birgit Truelsen Larsen og Lone Christensen. Det har været en stor styrke. For det andet har det været spændende at få ny viden om processerne ved co-creation og hvordan det fungerer i praksis. Jeg kunne godt lide formen i projektet, at man får præsten-

teret noget teori, diskuterer det med kolleger, og så hjem og arbejde med projektet.

Det har også været interessant at arbejde på tværs af landets biblioteker, det at møde nye kolleger, som har tilsvarende projekter i gang. Man begynder, som projektet skrider frem at finde nogen man har et interessefællesskab med. Vi har alle sammen de samme rammer, men vi fortolker dem anderledes og går i dybden på forskellige måder.

Det åbner for nye måder at gøre tingene. Det har været utrolig givende at opleve.

Hvad har du fået ud af co-creation projektet på et individuelt plan? Og føler du, der er noget du kan tage med videre i dit arbejde?

Helt sikkert, jeg vil sige, at jeg har altid haft øje for vores brugere, men projektet har virkelig gjort det muligt at gå i dybden. Vi har faktisk gentaget vores animationsprojekt, hvor vi har skruet lidt på nogle parametre. Vi har gentaget vores handlinger for at blive kloge og bygge videre på vores erfaringer.

I det hele taget har det at styre en proces med studerende været givende. Her har jeg opbygget ny viden og kompetencer. At styre en sådan proces, har jeg før set som grænseoverskridende.

Det er selvfølgelig altid svært, hvor meget skal du blande dig? Det handler om, hvor meget ejerskab skal du give de studerende. Dets mere du blander dig, dets mindre ejerskab føler de, at de har. Og det er en spændende proces at være med til.

Giver det værdi til biblioteket at inddrage de studerende?

Ja, det er jeg ikke tvivl om, at det gør, det skaber værdi på flere niveauer. Du kommer til at få nogle ambassadører for biblioteket. De kommer til at vide meget mere om biblioteket og hvad der foregår. Og så kan de formidle i øjenhøjde til andre studerende. Jeg mener, vi har et behov for at formidle det vi kan på biblioteket.

I projekterne oplevede vi, at de studerende ikke kendte ret mange af vores services, eksempelvis *book en bibliote-*

kar, så det var en øjenåbner for dem, at vi har så meget at tilbyde, som de ikke kendte til.

I forhold til det at inddrage de studerende mere, så får vi deres blik på tingene og det gør, at det vi laver bliver mere vedkommende. Jeg synes generelt, vi skal være mere modige og det kan de her projekter hjælpe med. Vi skal huske nogle gange at stille spørgsmålet, hvad er det egentlig de studerende siger til det her? Vi kan ikke altid lave halvstore projekter, men vi kan tage det ned på et hverdagsniveau og blive bedre til at lytte til vores brugere og tage højde for det, de siger i forhold til vores tilbud på biblioteket. Det er en måde at følge med tiden, følge med de unge, og ikke kun lave det, vi tror, de har brug for.

INTERVIEW MED

Tobias Pedersen,

Kandidatstuderende ved Pædagogisk Antropologi, Arts, Aarhus Universitet, DPU, Emdrup

Produkt: Video om biblioteksrummet

Hvordan var det for dig at være med i co-creation projektet?

Min oplevelse var, at biblioteket blev mere og bedre af at være med. Jeg fik øjnene op for, hvad jeg kunne bruge biblioteket til, f.eks. fik jeg blik for bibliotekets tilbud og services, som jeg ikke vidste fandtes, men jeg fik også et nyt netværk på biblioteket, nye relationer. Projektet åbnede for nye relationer både i forhold til ansatte, men også i forhold til andre studerende. Det har gavnet min studietid.

I forhold til vores video om biblioteksrummet, så interesserede jeg mig egentlig ikke for video som sådan, men det åbnede faktisk op for, at jeg ville bruge billeder i mit feltstudie på udannelsen. Så det er lidt sjovt.

Da vi lavede videoen kastede jeg mig også ud i at interviewe andre og lave observationer i biblioteksrummet, og det hang også godt sammen med mit studie. Det gav en god erfaring, som jeg har kunne bruge senere hen.

Hvorfor havde du lyst til at være med i projektet? Og kan du se dig selv i det færdige produkt?

Den kreative proces, frihed og medbestemmelse var grunden til, jeg havde lyst til at være med, selv i pressede perioder. Det var spændende og relevant, at I spillede ind med jeres faglighed og vi med vores, og derigennem skulle mødes og skabe et egentlig produkt, som andre studerende kunne bruge senere.

I forhold til det færdige produkt, føler jeg i høj grad mine inputs kom med i produktet og jeg tror alle de studerende, der var med kan se sig selv i produktet. Vores mål var at vise, hvad man kan bruge biblioteksrummet til, at det et sted, som er mere end bøger, prøve at vise hvad stedet kan give, som du ikke kan få andre steder. Der er noget socialt på biblioteket, som vi gerne ville indfange og en indgang til det akademiske. Mange herude kommer direkte fra en professionsbachelor og her kan biblioteket være en stor hjælp.

Hvad mener du co-creation kan give biblioteket?

Jeg tror på, at de projekter, hvor man bruger samskabelse, der tvinger man sig selv til hele tiden at reflektere over sin praksis. Hvad kan man og hvordan kan man sætte det i spil? Der er også et potentiale i at brugerne kommer tættere på biblioteket.

Det er også en god indgang til at få formidlet, hvad biblioteket rummer af muligheder, og dernæst give mulighed for, at brugerne sætter deres aftryk på bibliotekets produkter. Man kan sige, at mødet giver en forståelse mellem både brugere og bibliotek.

Det er en måde, hvorpå biblioteket og brugerne kommer tættere på hinanden og det giver lyst til at bruge biblioteket mere.

INTERVIEW MED

Christian Tang Lystbæk,

Lektor, Institut for Forretningsudvikling og Teknologi, Aarhus Universitet

Har du fået et fagligt udbytte af at være med i DEFF CC som ekstern konsulent?

Det har været spændende for mig at være med i projektet som ekstern konsulent. På det mere personlige plan har det været interessant for mig som underviser og forsker ved Aarhus Uni-

versitet, at få et kig backstage på biblioteket, dvs. få en smule indsigt i, hvad I er optaget af og hvordan I ser på samarbejdet med studerende. Det er noget, jeg kan spejle mig i. På det mere faglige plan har det været interessant at følge de erfaringer, I har gjort jer i forhold til co-creation med studerende. I forskningslitteraturen forstås co-creation meget bredt. Med andre ord er der ikke én best practice i forhold til co-creation med studerende. Denne pointe kommer tydeligt frem i projektet - og det endda på en måde, som bidrager til at tydeliggøre de forhold, som man skal have fokus på. Som sådan mener jeg, at projektet har bidraget med nogle nye indsigter og erfaringer, som kan berige forskningslitteraturen - og dem forsøger jeg nu at formidle.

Har du ideer til, hvad man kunne gøre hvis projektets biblioteker skulle arbejde videre med co-creation?

I forhold til, hvad bibliotekerne kan gøre for at arbejde videre med co-creation, så har bibliotekerne allerede gjort meget. Det er sjældent, at der knyttes krav om erfaringsdeling og kompetenceudvikling af kolleger til et udviklingsprojekt, som det her,

og de tiltag, der har været taget på alle bibliotekerne - om formidling til kolleger, workshops med kolleger og involvering af kolleger i nye projekter - er et særsyn og noget, af det, der skal til for at fastholde momentum. Men herud over vil jeg anbefale, at man på bibliotekerne husker på, at man ikke kun kan have glæde af at samarbejde med studerende - og andre - i storstilede projekter, men også i det små. Co-creation handler ikke kun om design af helt nye produkter og aktiviteter, men også om ideudvikling og praktisk afprøvning, og det behøver ikke at tage lang tid.

Projektet lever videre

Bæredygtighed har været afgørende, og et fokusområde for projektets arbejde. Vi har fra begyndelsen haft for øje at sikre, at den udvikling som blev skabt som en del af projektets målopfyldelse skulle deles med kolleger og på sigt leve videre i projektkon-sortiets biblioteker. Dette er sket ved at tilrettelægge lokale kompetenceudviklingstiltag og ved at lade disse tiltag være genstand for projektets afsluttende evaluering. Ligesom det er sket ved at dokumentere projektets udvikling i en form, som vi håber både

kan inspirere, men også tages konkret i anvendelse af andre uddannelsesbiblioteker. Sådan inspiration findes på projektets WEBSITE, som samler projektets produkter og anviser de forskellige veje projektets biblioteker er gået i kompetenceudvikling af kolleger. Og sidst, men ikke mindst, giver dette WEBSITE adgang til projektets fire konsulentrapporter med beskrivelse af projektets metoder, modeller og resultater, herunder den ovennævnte evaluering.

Projektets sidste leverance har således været videndelig og kompetenceudvikling blandt kolleger på de biblioteker, som har deltaget. Der er skabt tiltag blandt kolleger, som inddrager den viden, erfaring og praksis projektet har givet.

Dels for at styrke bibliotekernes fremadrettede indsats som relevante medspillere i uddannelsens virtuelle læringsmiljøer, men også fordi vi har ønsket at fastholde at ville åbne for den store faglighed, der ligger gemt i maskinrummene rundt på landets uddannelsesbiblioteker og på den måde få mere igen end man forventede. Nye projekter er allerede sat i søen rundt på landets store uddannelsesinstitutioner.

FAKTA

// **PROJEKT:** DEFF Co-creation, Studerende som medproducenter i udviklingen af bibliotekernes læringsprodukter (2017-2019)

// **DELTAGERE:** Det Kgl. Bibliotek, AU Library (projektejer og projektleder), Aalborg Universitetsbibliotek, CBS Bibliotek, DTU Bibliotek, KEA Bibliotek, Det Kgl. Bibliotek, Københavns Universitetsbibliotek, Syddansk Universitetsbibliotek & VIA Bibliotek.

Christian Tang Lystbæk, Institut for Teknologi og Forretningsudvikling, Aarhus Universitet.
Trine Schreiber, Institut for Informationsstudier, Københavns Universitet. Marianne Lykke og Ulla Konnerup, E-learning Lab, Aalborg Universitet

// MERE INFORMATION

Co-creation website, produkter, aktiviteter og rapporter <http://library.au.dk/blog/co-creation/>
Co-creation Podcast <https://learninglib.dk/learning-object/videndeling-deff-co-creation/>